



מקור המאמר בהקדמת זוהר דף י ע"א-ב
מעלת נטילת ידים

פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר (שיר השירים ג) מִי זֹאת עוֹלָה מִן
הַמִּדְבָּר וְגו', מִי זֹאת, כָּלֵלָא דְתֵרִין קְדוּשִׁין
דְתֵרִין עֲלָמִין בְּחִבּוּרָא חָדָא וְקִשּׁוּרָא חָדָא. עוֹלָה
מִמָּשׁ לְמַהוּי קֹדֶשׁ קְדָשִׁין. דְּהָא קֹדֶשׁ קְדָשִׁין מ"י.
וְאִתְחַבְּרָא בְּזוּא"ת. בְּגִין לְמַהוּי עוֹלָה דְאִיהִי קֹדֶשׁ
קְדָשִׁין. מִן הַמִּדְבָּר דְּהָא מִן הַמִּדְבָּר יִרְתָּא לְמַהוּי
כְּלָה וְלִמְיַעַל לְחַפְתָּה. תּוּ מִן הַמִּדְבָּר אִיהִי עוֹלָה כְּמָה
דְּאִתְ אָמַר, (שיר השירים ד) וּמִדְבָּרָךְ נֶאֱוָה בְּהָהוּא מִדְבָּר (דף
י ע"ב) דְלַחֲיִשׁוּ בְשִׁפּוּן אִיהִי עוֹלָה.

וְתַנִּינָן מָאִי דְכְתִיב, (שמואל א ד) הָאֱלֹהִים הָאֲדִירִים
הָאֱלֹהִים אֱלֹהֵי הֵם הָאֱלֹהִים הַמְכִּים אֶת
מִצְרַיִם בְּכָל מִכָּה בַּמִּדְבָּר. וְכִי כָּל דְעֵבֵד לוֹן קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בַּמִּדְבָּר הָוֵה, וְהָא בִישׁוּבָא הָוֵה. אֱלָא
בַּמִּדְבָּר, בְּדַבּוּרָא, כְּמָא דְאִתְ אָמַר, (שיר השירים ד) וּמִדְבָּרָךְ
נֶאֱוָה. וְכְתִיב, (תהלים עה) מִמִּדְבַּר הָרִים. אוּף הָכִי עוֹלָה
מִן הַמִּדְבָּר, מִן הַמִּדְבָּר וְדָאִי. בְּהָהוּא מְלָה דְפּוּמָא
אִיהִי סְלִקָא וְאֶעְלַת בֵּין גְּרַפִּי דְאִמָּא, וְלִבְתָּר בְּדַבּוּרָא
נַחְתָּא וְשִׂרְיָא עַל רִישִׁיהוּ דְעַמָּא קְדִישָׁא.

פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (שיר
ג) מִי זֹאת עוֹלָה מִן הַמִּדְבָּר
וְגו'. מִי זֹאת - הַכָּלֵל שֶׁל שְׁנֵי
קְדוּשִׁים שֶׁל שְׁנֵי עוֹלָמוֹת
בְּחִבּוּר אֶחָד וְקִשּׁוּר אֶחָד -
עוֹלָה מִמָּשׁ לְהִיּוֹת קֹדֶשׁ
קְדָשִׁים. שְׁהָרִי קֹדֶשׁ קְדָשִׁים
מ"י, וּמִתְחַבֵּר עִם זֵא"ת כְּדִי
לְהִיּוֹת עוֹלָה, שְׁהִיא קֹדֶשׁ
קְדָשִׁים. מִן הַמִּדְבָּר - שְׁהָרִי
מִן הַמִּדְבָּר יִרְשָׁה לְהִיּוֹת כְּלָה
וְלִהְיוֹת לְחַפְתָּה. וְעוֹד, מִן
הַמִּדְבָּר הִיא עוֹלָה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ד) וּמִדְבָּרָךְ נֶאֱוָה.
בְּאוֹתוֹ מִדְבָּר שֶׁל לַחֲשׁ
בְשִׁפְתֵימָהּ הִיא עוֹלָה.

וְשְׁנִינּוּ, מַהוּ שְׁכָתוּב (שמואל-א
ד) הָאֱלֹהִים הָאֱלֹהִים אֱלֹהֵי הֵם
הָאֱלֹהִים הַמְכִּים אֶת מִצְרַיִם
בְּכָל מִכָּה בַּמִּדְבָּר, וְכִי כָּל מַה
שֶׁעָשָׂה לָהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא בַּמִּדְבָּר הִיָּה? וְהָרִי
בִישׁוּב זֶה הִיָּה! אֱלָא בַּמִּדְבָּר
- בְּדַבּוּר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ד)
וּמִדְבָּרָךְ נֶאֱוָה, וְכָתוּב (תהלים
עה) מִמִּדְבַּר הָרִים. גַּם כִּף עוֹלָה מִן הַמִּדְבָּר - מִן הַמִּדְבָּר וְדָאִי. בְּאוֹתוֹ דְבָר שֶׁל הַפָּה הִיא עוֹלָה
וְנִכְנַסְתָּ בֵּין כְּנָפֵי הָאִמָּא, וְאַחַר כִּף בְּדַבּוּר יוֹרְדָת וְשׁוֹרָה עַל רִאשֵׁי הָעַם הַקְּדוּשׁ.

הַיָּד סֶלְקָא בְּדַבְרָא. דְּהָא בְּשִׁירוּתָא כַּד פֵּר נֶשׁ
 קָאִים בְּצַפְרָא אֵית לִיה לְבָרְכָא לְמֵאֲרִיָּה.
 בְּשַׁעְתָּא דְּפָקַח עֵינָיו הַיָּד מְבָרַךְ. הָכִי הוּוּ עֵבְדֵי
 חֲסִידֵי קְדָמָאֵי, נְטִילָא דְמֵיָא הוּוּ יְהִיבֵי קְמֵיָהוּ,
 וּבְזִמְנָא דֵאֲתַעְרוּ בְּלִילְיָא אֲסַחֵן יְדֵיהוּ. וְקֵיִמֵי וְלַעֲאן
 בְּאֻרֵיָתָא וּמְבָרְכֵי עַל קְרִיאָתָהּ. וְכַד תְּרַנְגּוּלָא
 קְרִי וְכַדִּין פְּלָגוּת לִילְיָא מִמָּשׁ, וְכַדִּין קְדָשָׁא בְּרִיד
 הוּא אֲשַׁתְּפַח עִם צְדִיקֵיָא בְּגִנְתָּא דְעֵדֶן, וְאִפִּיר
 לְבָרְכָא בִּידִין מְסֹאֲבוֹת וּמְזֻהָמוֹת. (וּמְבָרְכִין). וְכֵן כָּל
 שַׁעְתָּא.

בְּגִין דְּבְשַׁעְתָּא דְּבַר נֶשׁ נְאִים, רוּחִיה פְּרָחָא מְנִיָּה.
 וּבְשַׁעְתָּא דְּרוּחִיה פְּרָחָא מְנִיָּה, רוּחָא מְסֹאֲבָא
 זְמִין וְשָׂרְיָא עַל יְדוּי וּמְסֹאֲב לֹון וְאִפִּיר לְבָרְכָא בְּהוּ
 בְּלָא נְטִילָה. וְאִי תִימָא אִי הָכִי הָא בִּימָמָא דְלָא
 נְאִים וְלָא פְּרַח רוּחִיה מְנִיָּה וְלָא שָׂרְיָא עֲלֵיה רוּחָא
 מְסֹאֲבָא וְכַד עָאל לְבֵית הַכְּסָא לָא יְבָרַךְ וְלָא יִקְרָא
 בַּתּוֹרָה אֶפְלוּ מְלָה חָדָא עַד דִּיִּסְחֵי יְדוּי. וְאִי תִימָא
 בְּגִין דְּמְלוּכְלָכִים אֲנֹון, לָאוּ הָכִי הוּא, בְּפָה
 אֲתִלְכְּלוּ. אֶלָּא ווִי לְבָנֵי עֲלָמָא דְלָא מְשַׁגְּיָחוּן וְלָא
 יְדַעִין בִּיקְרָא דְמֵאֲרִיָּהוּן וְלָא יְדַעִי עַל מָה קְיִימָא
 עֲלָמָא. רוּחָא חָדָא אֵית בְּכָל בֵּית הַכְּסָא דְעֲלָמָא
 דְשָׂרְיָא תַמָּן וְאֲתֵהֵי מֵהָהוּא לְכְלוּכָא וְטַנוּפָא וּמִיד
 שָׂרִי עַל אֲנֹון אֶצְבָּעָאן דִּידוּי דְבַר נֶשׁ.

כָּף הוּא, בְּמָה הֲתִלְכְּלוּ? אֶלָּא אוּי לְבָנֵי הָעוֹלָם שְׁלָא מְשַׁגְּיָחוּם וְלָא יוֹדְעִים עַל כְּבוֹד רַבּוּנָם
 וְלָא יוֹדְעִים עַל מָה עוֹמֵד הָעוֹלָם. יֵשׁ רוּחַ אֶחָד בְּכָל בֵּית כְּסָא שְׁבַע עוֹלָם שְׁשָׁם שׁוֹרָה וְנִהְנֶה
 מֵאוּתוּ לְכְלוּף וְטַנְפָּת, וּמִיד שׁוֹרָה עַל אוּתָן אֶצְבָּעוֹת יְדֵי הַבֶּן אָדָם.

אִיךָ עוֹלָה בְּדַבּוּר? שְׁהֲרִי
 בַּהֲתַחֲלָה, כְּשֶׁבֶן אָדָם קָם
 בְּבִקְרָה, יֵשׁ לוֹ לְבָרַךְ לְרַבּוּנוּ
 בְּשַׁעְתָּה שְׁפָקַח עֵינָיו. אִיךָ
 מְבָרַךְ? כָּף הָיוּ עוֹשִׂים
 חֲסִידִים רֵאשׁוֹנִים: נְטִילָה שְׁל
 מִים הָיוּ נוֹתְנִים לְפָנֵיהֶם,
 וּבְזִמְן שְׁמַתְעוֹרְרִים בְּלִילָה,
 רוּחְצִים יְדֵיהֶם, וְעוֹמְדִים
 וְעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּמְבָרְכִים
 עַל קְרִיאָתָהּ. וְכִשְׁהֲתְרַנְגּוּל
 קוֹרָא, אַז חֲצוֹת הַלֵּילָה מִמָּשׁ,
 וְאִז הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא
 עִם הַצְּדִיקִים בְּגֵן עֵדֶן. וְאִסוּר
 לְבָרַךְ בִּידִים טְמֵאוֹת
 וּמְזֻהָמוֹת, [וּמְבָרְכִים], וְכָף כָּל
 שַׁעְתָּה.

בְּגִלְל שְׁבַשַׁעְתָּה שְׁבֹן אָדָם
 יֵשׁ, רוּחוּ פוֹרְחַת מְמֵנוּ.
 וּבְשַׁעְתָּה שְׁרוּחוּ פוֹרְחַת מְמֵנוּ,
 רוּחַ טְמֵאָה מְזֻמְנַת וְשׁוֹרָה עַל
 יְדוּי וּמְטַמְּאֵת אוּתָם, וְאִסוּר
 לְבָרַךְ בְּהֶם לְלֵא נְטִילָה. וְאִם
 תֵּאמֶר, אִם כָּף, הֲרִי בִיּוֹם
 כְּשֶׁאֵינְנוּ יֵשׁ וְרוּחוּ לָא
 פוֹרְחַת מְמֵנוּ וְלֵא שׁוֹרָה עָלֵינוּ
 רוּחַ טְמֵאָה, וְכִשְׁנַכְנַס לְבֵית
 הַכְּסָא לָא יְבָרַךְ וְלֵא יִקְרָא
 בַּתּוֹרָה אֶפְלוּ דְבַר אֶחָד עַד
 שִׁירְחִץ יְדוּי! וְאִם תֵּאמֶר
 בְּגִלְל שְׁהֶם מְלְכְלָכִים - לָא